1824 tarihli İngiliz-Hollanda Antlaşması

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Müzakereler

Singapur üzerindeki uyuşmazlık, Napolyon Savaşları'ndan sonra Asya'da Britanya ile Hollanda'yı karşı karşıya getiren birkaç meseleden biriydi. Her iki gücün de bir uzlaşmada çıkarı vardı. Britanya, Avrupa'da Fransa'ya karşı bir tampon olarak istikrarlı ve dost bir Hollanda istiyordu. Hollandalılar ise takımadalardaki konumlarını güvence altına almak ve İngiliz rekabetini sınırlamak istiyordu. 1820'de başlayan müzakereler üç yıl kesintiye uğradı ve 1823'te yeniden başladı.

Hollanda'nın tutumu müzakereler sırasında değişti. Hollanda arşivlerindeki araştırmalar, Hollandalı müzakereci Anton Reinhard Falck'ın Singapur'u başka yerlerde taviz koparmak için bir pazarlık kozu olarak görmeye başladığını ortaya koymuştur. Falck, Singapur'dan vazgeçmenin Hollanda imparatorluğu için gerçek bir kayıp anlamına gelmeyeceği sonucuna vardı.[1] İngiliz tarafını Dışişleri Bakanı George Canning ve Charles Williams-Wynn, Hollanda tarafını ise Hendrik Fagel ve Falck temsil etti.[2]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Antlaşma 17 Mart 1824'te Londra'da imzalandı. Birleşik Krallık antlaşmayı 30 Nisan 1824'te, Hollanda ise 2 Haziran 1824'te onayladı. Onay belgeleri 8 Haziran 1824'te teati edildi.[3]

Toprak düzenlemesi

Antlaşma toprak meselelerini değiş tokuş yoluyla çözdü. Britanya, Bencoolen'deki Fort Marlborough'yu ve Sumatra adasındaki bütün topraklarını Hollanda'ya bıraktı. Orada yeni büro kurmamayı ve antlaşma yapmamayı da üstlendi. Hollanda ise Malakka şehrini ve kalesini Britanya'ya bıraktı ve Malay Yarımadası'nda büro kurmamayı ve antlaşma yapmamayı üstlendi.[4] Hollanda, Singapur'un İngilizlerce işgaline itirazını geri çekti. Buna karşılık Britanya, Billiton adası üzerindeki Hollanda denetimini kabul etti.[5]

Singapur'a ilişkin hüküm, yani antlaşmanın 12. maddesi, İngiliz varlığının hukuki dayanağını tarif etmeksizin adayı İngiliz nüfuz alanına geçirdi.[6] Hollandalılar 1819 antlaşmasının geçerliliğini tanımadan itirazlarını geri çekti. Şirket için bu yeterliydi. Yerleşimin Malay hükümdarları karşısındaki hukuki dayanağı meselesi yerel düzeyde çözülmeyi bekliyordu. Crawfurd bu görevi birkaç ay sonra tamamladı.

Ticari hükümler

Antlaşma, dönemin serbest ticaret fikirlerini yansıtan ticari hükümler de içeriyordu. Her iki gücün tebaası, yerel düzenlemelere uymaları kaydıyla, Britanya Hindistanı, Seylan ve Doğu Hint Adaları'nda öteki gücün topraklarında en çok kayrılan ülke muamelesi gördü.[7] Taraflar, ilgili Avrupa hükümetinin onayı olmadan yeni yerleşimler kurmamayı ve korsanlığa karşı birlikte hareket etmeyi taahhüt etti.[8]

Korsanlık hükmü, önceki bölümler ışığında dikkati hak eder. Sadakatleri bir zamanlar Malay limanlarının güvenliğini sağlamış olan Riau-Lingga takımadalarının deniz halkları artık etkili bir siyasi düzenin dışındaydı. Sonraki on yıllarda yağma akınları Singapur ticareti için ciddi bir tehdit hâline geldi. Korsanlığın bastırılması

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

sömürge donanmasının görevi olunca, deniz yollarının güvenliği de dönüştü. Bir zamanlar Malay hükümdarlarının orang laut aracılığıyla sağladığı bir hizmet olan bu güvenlik, emperyal bir gücün sağladığı bir kamu malı hâline geldi.

Johor-Riau dünyasından geçen sınır

Antlaşma, sonradan Britanya Malayası olacak bölgeyi sonradan Hollanda Doğu Hint Adaları olacak bölgeden, modern bir uluslararası sınıra dönüşen bir hat boyunca resmen ayırdı.[9] Bu hat Singapur Boğazı'ndan geçiyor, yarımadayı ve Singapur'u Riau adalarından ayırıyor ve eski Johor-Riau sultanlığını bir İngiliz ve bir Hollanda yarısına bölüyordu. 1812 veraset uyuşmazlığının rakip sultanları kendilerini hattın iki karşı tarafında buldu: Hussein Singapur'da İngiliz koruması altında, Abdul Rahman ise Riau'da Hollanda koruması altında.

Sınırın sonuçları bugün hâlâ görülebilir. Singapur ve Malezya'nın Johor eyaleti bir tarafta, Endonezya'nın Riau Adaları ili ise öbür taraftadır. Boğaz'ın iki yakası arasındaki ekonomik ilişkiler, yani Singapur'daki Endonezya serveti, Batam ve Bintan'ın sanayi bölgeleri, insan ve sermaye akışları, Avrupalı diplomatların Londra'da çizdiği bir hattı aşar. Bu kitabın I. Kısmı bu ilişkileri incelemektedir.

Notlar

1. Peter Borschberg, "Dutch Objections to British Singapore, 1819–1824: Law, Politics, Commerce and a Diplomatic Misstep", *Journal of Southeast Asian Studies*, c. 50, sayı 4, Aralık 2019 (özet). ↩
2. Wikipedia, "Anglo-Dutch Treaty of 1824" (erişim tarihi: Eylül 2026): Hollanda adına müzakereciler Hendrik Fagel ve Anton Reinhard Falck, Birleşik Krallık adına George Canning ve Charles Williams-Wynn. ↩
3. Wikipedia, "Anglo-Dutch Treaty of 1824" (erişim tarihi: Eylül 2026): 17 Mart 1824'te Londra'da imzalandı. Birleşik Krallık tarafından 30 Nisan 1824'te, Hollanda tarafından 2 Haziran 1824'te onaylandı. Onay belgeleri 8 Haziran 1824'te teati edildi. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

4. Wikipedia, “Anglo-Dutch Treaty of 1824” (erişim tarihi: Eylül 2026): Britanya “Fort Marlborough in Bencoolen and all British possessions on the island of Sumatra” bıraktı. Hollanda “the city and fort of Malacca” bıraktı. Taraflar karşılıklı olarak büro kurmamayı ve antlaşma yapmamayı üstlendi. ↩
5. Wikipedia, “Anglo-Dutch Treaty of 1824” (erişim tarihi: Eylül 2026): Hollanda, Singapur’un İngilizlerce işgaline itirazını geri çekti. Britanya, Billiton üzerindeki Hollanda denetimini kabul etti. ↩
6. Borschberg, “Dutch Objections to British Singapore, 1819–1824”, *Journal of Southeast Asian Studies*, c. 50, sayı 4, Aralık 2019 (özet: Singapur’un 12. madde yoluyla İngiliz denetimine geçmesi). ↩
7. Wikipedia, “Anglo-Dutch Treaty of 1824” (erişim tarihi: Eylül 2026): “obey local regulations” koşuluyla tebaaya Britanya Hindistanı, Seylan ve Doğu Hint Adaları’nda en çok kayrılan ülke muamelesi. ↩
8. Wikipedia, “Anglo-Dutch Treaty of 1824” (erişim tarihi: Eylül 2026), Avrupa hükümetinin onayı olmadan yeni yerleşim kurulması yasağı ve korsanlığa karşı ortak hareket hakkında. ↩
9. Wikipedia, “Anglo-Dutch Treaty of 1824” (erişim tarihi: Eylül 2026): Antlaşma “demarcated British Malaya … from the Dutch East Indies” ve modern uluslararası sınırlara dönüşen sınırları belirledi. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.